

Koninklijke
Kentalis

Toekomstbestendig onderwijs voor DSH leerlingen

Kentalis Talent en OBS De Bolster

16 april 2018

Daan Hermans, Annet de Klerk, Francien de Kroon, Lilian de Laat

Vandaag....

- **Kort in gesprek**
- **Bouwstenen & mediumarrangement**

- **Resultaten**
- **Praktische aanpak en handreikingen**
- **Terug naar het begin**

In gesprek.....

Zonder DSH rolmodellen en tweetaligheid geen mediumarrangement DSH!

Het regulier onderwijs is klaar voor een mediumsetting DSH!

Toekomstbestendig onderwijs: bouwstenen

- **Inclusief** tweetalig onderwijs
- **Bi-linguaal** onderwijs ook regulier
- **Rolmodellen** in het regulier onderwijs
- Voldoende **ontwikkelmogelijkheden**
- **Volgen** van alle DSH leerlingen
- .....

Inclusief tweetalig onderwijs *mediumarrangement DSH*

- **NH en DSH leerlingen volgen samen onderwijs in de klas**
- **Het beste van twee werelden**
- **NH en DSH medewerkers**

Maar: veelal niet thuisnabij door gebrek aan massa

Inclusief tweetalig onderwijs

- **(Vak)leerkrachten NH en DSH, logopedisten**
- **Intensieve samenwerking op alle niveaus:**
  - klas
  - zorgstructuur
  - directie

Bi-linguaal onderwijs regulier

- **NGT-tolken in alle klassen met DSH leerlingen**
- **Vakles NGT en CIDS**
- **NGT cursus voor horende leerlingen**

Rolmodellen in het regulier onderwijs

DSH vakleerkracht NGT & CIDS en/of DSH klassenassistent

Leren van en met elkaar

- identiteitsontwikkeling
- delen van ervaringen

Voldoende ontwikkelingsmogelijkheden

- **Reguliere curriculum en tempo**
- **Extra ondersteuning waar nodig**
- **Best passende plek: intensief of licht als alternatief**

Volgen van alle DSH leerlingen

Wetenschappelijke evaluatie i.s.m. RU

- Welbevinden
- Schoolprestaties
- Gesproken Nederlands
- Nederlands gebarentaal
- Sociale positie
- Ouderpercepties
- Samenwerking

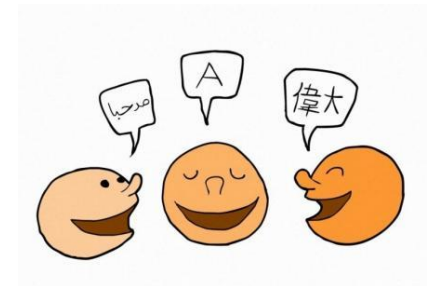
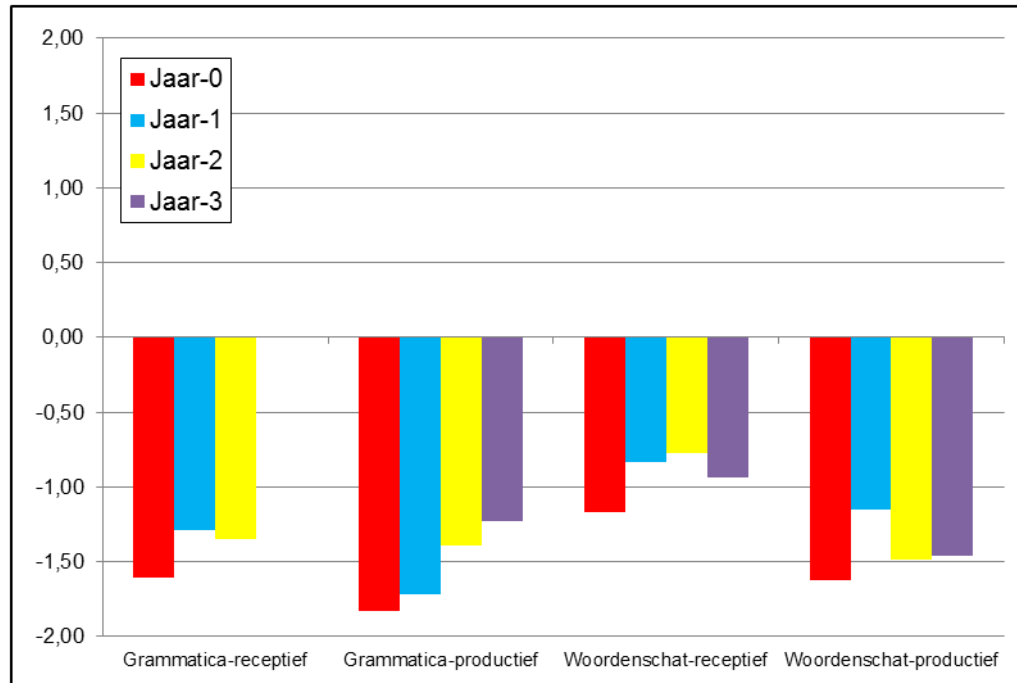

Een korte indruk...

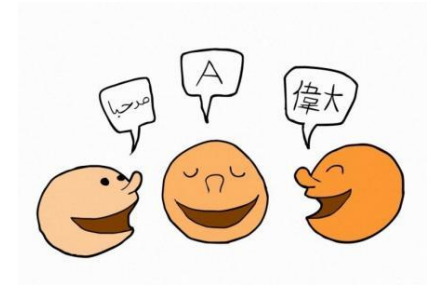
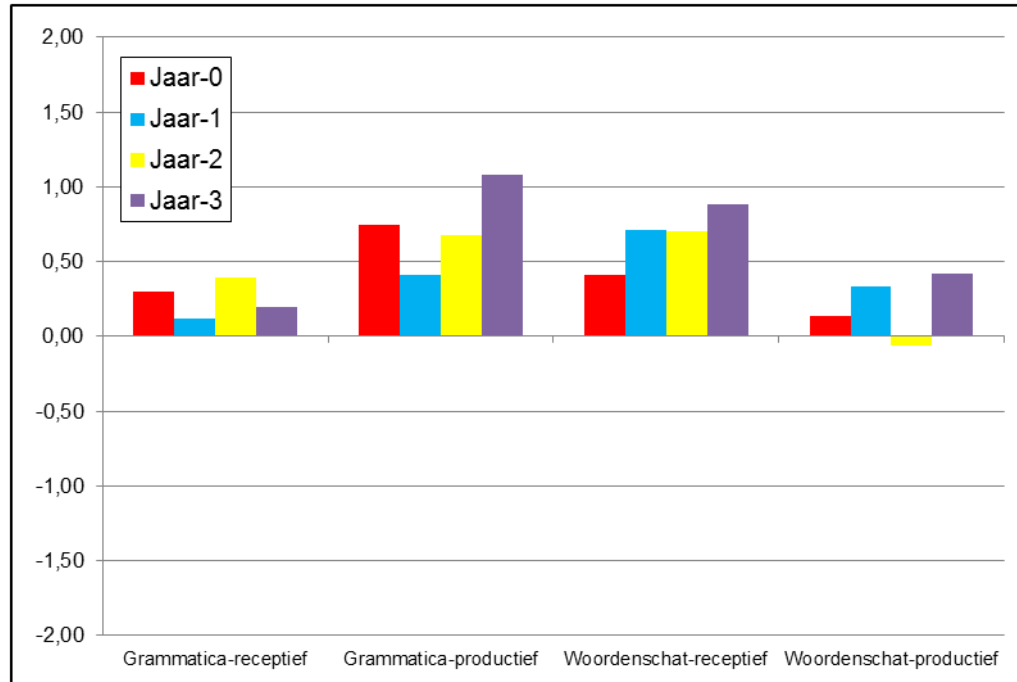
Op onze school zitten dove leerlingen samen met horende kinderen in één groep.

Gesproken Nederlands (ontwikkeling vanaf start)

Achterstanden in gesproken taal: stabiel!

Nederlandse Gebarentaal

Gemiddeld tot bovengemiddelde scores: stabiel!

Executief functioneren

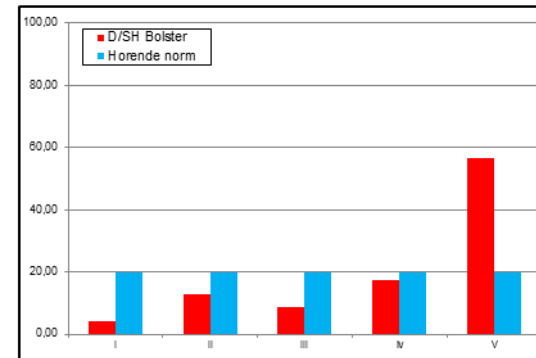
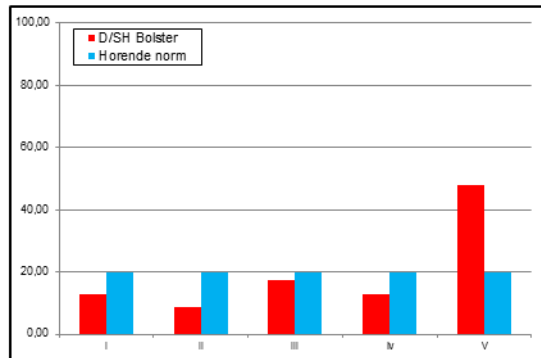
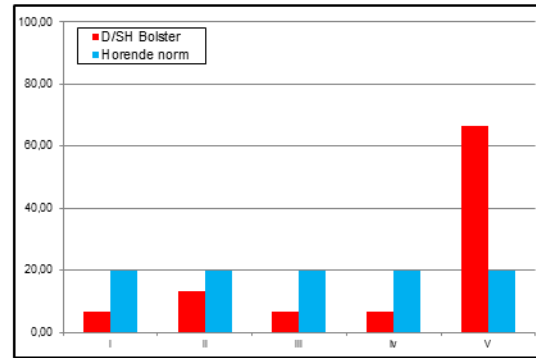
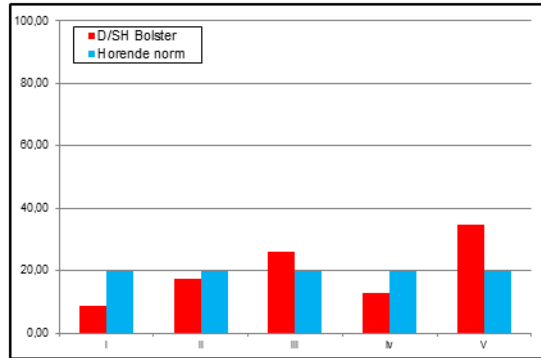

EF	Leerkracht Talent Score (% klinische range)	Leerkracht de Bolster Score (% klinische range)
Inhibitie	48 (4%)	48 (4%)
Flexibiliteit	49 (4%)	50 (4%)
Emotieregulatie	49 (12%)	50 (12%)
Initiatief nemen	51 (0%)	52 (4%)
Werkgeheugen	48 (0%)	50 (0%)
Plannen en Organiseren	47 (0%)	49 (0%)
Ordelijkheid	48 (0%)	48 (0%)
Gedragsevaluatie	48 (0%)	48 (0%)

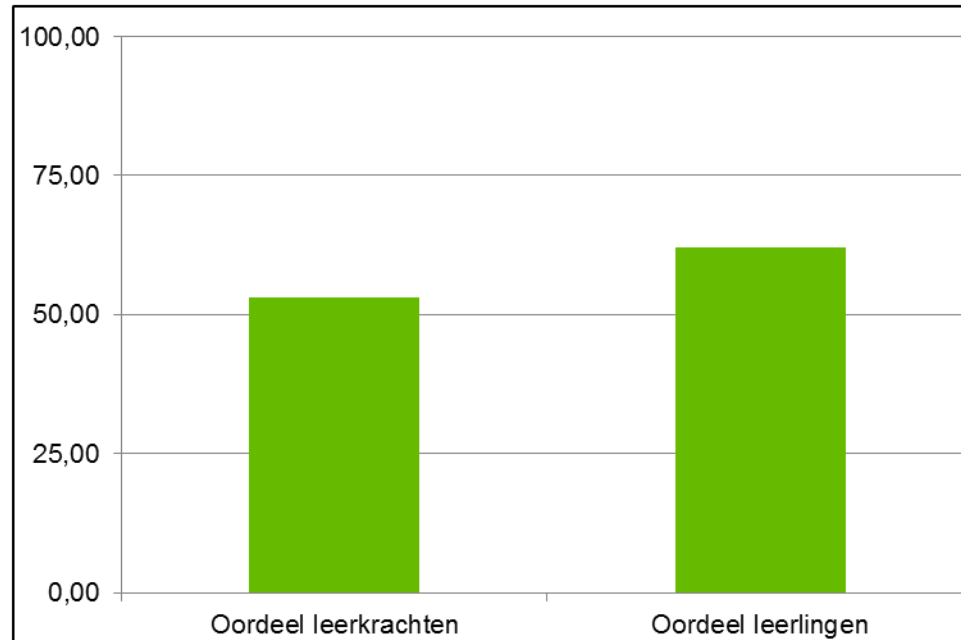
Gemiddelde score normpopulatie 50

Score > 65 = klinisch problematische range (7%)

Schoolprestaties

Welbevinden

Welbevinden gemiddeld tot boven-gemiddeld
(norm = 50)

Samenvatting en implicaties

Overwegend positieve resultaten ontwikkelingsgebieden

Grote spreiding van leerlingen op de ontwikkelingsgebieden

Hoe geef je onderwijs optimaal vorm? Hoe differentieer je?
(implicaties voor instructietaal, didactische benadering)

Tamenwerking van groot belang

Teamleiders, IBers, NGT-docent, leerkrachten, logopedisten

Samenwerkingspartner

- **Omgaan met verschillen**
- **Waarderen van verschillen**
- **Commitment directie en team**
- **Samenwerking: deuren open**
- **Klik**

Basis voor samenwerking

- **Vertrouwen**
- **Pedagogische uitgangspunten**
- **Populatie**
- **Goede afspraken**

Proces 2013-2018

januari 2013	eerste contact
februari-maart 2013	onderlinge bezoeken en projectteam
april 2013	studiedagen en besluit
mei-juni 2013	voorbereiding, keuze kinderen, ouders
augustus 2013	start met 9 kinderen
augustus 2014	passend onderwijs, 13 kinderen
januari 2015	Talent excellente school, start traject woordenschat
april 2015	afspraken, rollen, draaiboek
augustus 2015	start 18 kinderen (1 leerling terug)
september 2015	start traject co-teaching
januari 2016	Talent en Bolster excellente school
april 2016	groei naar 22 kinderen
Schooljaar 2016-2017	groei naar 27 kinderen
Maart 2018	23 kinderen

Evaluatie samenwerking leerkrachten

SO-leerkracht	RO-leerkracht
Wat vraagt de samenwerking van jou?	
Vorbereidingstijd	Vorbereidingstijd
Gepaste houding	Omgaan met drukte
Vaardigheden kennisoverdracht	
Ervaring RO	Kennis D/SH
Wat biedt de samenwerking jou?	
Mogelijkheid tot kennisdeling	Extra handen in klas
Strakker klassenmanagement	Sparringpartner klassensituatie
Waardering verschillen tussen II.	Nieuwe didactische ideeën

Cursus co-teaching

Het draaiboek

SEPTEMBER 2015						To do
	WEEK 35	WEEK 36	WEEK 37	WEEK 38	WEEK 39	
Maandag	24	31 installeren solo	7	14	21	- overleg leerkracht B en T over inhoud taakverdeling/pre-teachen etc. (leerkracht B en T) - overleg leerkrachten B en T met tolken over afspraken en 2x observatie inplannen (NGT-docent) - afspraken co-teachen (betrokkenen)
Dinsdag	25	1	8	15	22	- overleg leerkracht en logopedist T (leerkracht en logopedist T) - inhoudelijk overleg: opstellen agenda (teamleider/coördinator T)
Woensdag	26	2	9	16	23	- taalkaartjes: (IB B, Leerkracht T, onderwijsassistent T) - overzicht aanwezigheid en kamerindeling (coördinator B en T)
Donderdag	27	3 roosteren	10 16.00 inhoudelijk overleg	17	24	- kennisoverdracht naar medewerkers overblijf (coördinator B, NGT-docent) - gedragsvragenlijsten ouders (onderzoek Daan): Luuk, Sulayman, Joni, Anas, Yasin, Marie (NGT-docent/logopedist helpen met invullen)
Vrijdag	28	4	11 1-2 middag vrij	18 sportdag 1-8 middag vrij	25 1-2 middag vrij	- nieuwe IHP's logopedie mee - 'docentendag' AB: medewerkers RBO (coördinator T)
Zaterdag	29	5	12	19	26	- observatie in de klas door onderwijsassistent T
Zondag	30	6	13	20	27	- gebarencursus leerlingen Bolster (NGT-docent)

- Kalender: to-do lijst
- Taakomschrijvingen
- Afspraken

Waarom werkt medium?

- **Flexibiliteit**
- **Lijntjes zijn kort**
- **Scholing samen volgen**
- **We leren van elkaar!**

Aandachtspunten

- **Structureel overleg inplannen – extra tijd!**
- **Blijven afstemmen – extra tijd!**
- **2x per jaar overleg met alle betrokkenen op de werkvloer**
- **Zorgen voor stabiliteit in bezetting**
- **Blijven leren van elkaar**
- **Samen ben je verantwoordelijk**

Koninklijke
Kentalis

Bedankt voor uw aandacht